

Herkes için spor

“Spor, kimsenin galip gelmediği kötü bir oyundur.”
İtalyan atasözü

Konular	Spor, Ayrımcılık ve Yabancı düşmanlığı, Sağlık
Zorluk	Düzyey 2
Grup büyüklüğü	8+
Süre	120 dakika
Genel bakış	Katılımcıların yaratıcılıklarını ve hayalgüçlerini kullanarak yeni oyunlar tasarladığı çok enerjik bir etkinliktir. Ele alınan konular şunlardır: <ul style="list-style-type: none">• Oyunların kuralları, kuralların gerekçeleri ve izleme mekanizmaları• Yaşam kuralları olarak insan hakları• Sporda ayrımcılık
İlgili haklar	<ul style="list-style-type: none">• Sağlık hakkı• İnsan onuru ve haklar bakımından eşitlik
Amaçlar	<ul style="list-style-type: none">• Spor etkinliklerinin sosyal ve siyasi konulardan arındırılması hakkında bilinç geliştirmek• Grup çalışması ve işbirliği için gerekli becerileri ve yaratıcılığı arttırmak• İnsan haklarının, yaşam oyununun kurallarına göre oynanması olarak algılanmasını sağlamak
Materyal	Dört kişiden oluşan alt grupların herbiri için aşağıdakilere ihtiyacınız var: <ul style="list-style-type: none">• 4 büyük kova ya da atık kâğıt kutusu• 1 yumak kalın sicim• 2 top (futbol topu büyüklüğünde)• 2 gazete• Bir parça tebeşir• Bir çift makas

Yönerge

1. Katılımcılara “Herkes için Spor” hareketinden bahsedin. Ulusal Spor Konseyi’nin herkes tarafından oynanacak ve binyıla damgasını vuracak yeni bir oyun icat etmeye karar verdiğini anlatın.
2. Katılımcıların dördü gruplara ayrılmasını isteyin.
3. Her grubun verilen aletlerle yeni bir oyun üretmek için yirmi dakikası var. Yeni oyunun amacına ve kurallarına karar vermek tamamen gruba bağlıdır.
4. Gruplar birbirlerinin oyunlarını oynasın.

KONULAR

SPOR

AYIRIMCILIK

SAĞLIK

ZORLUK

DÜZEY 4
DÜZEY 3
DÜZEY 2
DÜZEY 1

DÜZEY 2

GRUP BÜYÜKLÜĞÜ

8 YA DA DAHA FAZLA

SÜRE

120 DAKIKA

Bilgilendirme ve değerlendirme

Farklı gruplardaki katılımcıların birbirleriyle nasıl etkileşim içine girdiğini gözden geçirin. Katılımcılar etkinlikten keyif almışlar mı? Şimdi de icat edilen oyunları ve kuralları değerlendirin. Son olarak, spor ve gerçek hayattaki spor oyunları üzerine konuşun.

- Bir oyun tasarlamak zor muydu?
- Gruplar nasıl çalıştı? Çalışma demokratik miydi yoksa kararları sadece bir kişi mi verdi?
- Görev paylaşımı yapıldı mı? Örneğin, bir kişi fikir insanı, diğeri fikirleri uygulamaya geçiren kişi, bir başkası oyunu temele oturtan kişi, vs. miydi?
- Katılımcılar en çok hangi oyundan hoşlandı? Bir oyunu “iyi oyun” yapan nedir?
- Hangi gruplar, oyunu diğerleriyle denedikten sonra kuralları değiştirmek gerekliliğini hissetti? Oyun kurallarını neden değiştirmek zorunda kaldılar ve bunu nasıl yaptılar? (Süreç grubun tamamı tarafından mı, sadece birkaç kişi tarafından mı yoksa sadece bir kişi tarafından mı yürütüldü?)
- Tüm bireylerde oyuna kolayca katılabilecekleri duygusunu yaratmak için net bir oyun amacı ve adil kurallar olması ne kadar önemli?
- Oyuna katılmak için herkes kendini yeterli hissetti mi, yoksa kendini avantajlı ya da dezavantajlı durumda hisseden var mıydı?
- Gerçek hayatta, belli bazı gruplar spordan nasıl dışlanır? Dışlamanın hangi şekilleri insan haklarının ihlali kapsamına girer?
- İHEB'nin maddeleri çoğulcu bir dünyada yaşamının kuralları olarak görülebilir. Bunlar iyi kurallar mıdır? Bu kurallar örneğin, tüm oyuncular (tüm insanlar) için evrensel anlamda kabul görecektir kurallar mıdır? Yeterli sayıda kural var mı yoksa kurallar çok mu fazla? Kurallar adil mi? Tüm oyuncular (tüm ülkeler) oyunu kurallarına göre mi oynuyor?

Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Grupların kendi içlerinde “çeşitlilik” göstermesine dikkat edin, örneğin, uzun boylular ve kısa boylular, gözlüklüler ve gözlüksüzler, cinsiyet, yaş ve atletik beceri bakımından farklı olanlar vs.

Grubun durumuna bağlı olarak, çalışmayı oyunlar üzerine genel bir beyin fırtınasıyla başlatmanız gerekebilir. Örneğin, spor oyunlarının açık amaçları ya da hedefleri ve kuralları olması gerektiği üzerine bir beyin fırtınası yapılabilir.

Bazı sınırlandırmalar getirebilirsiniz, örneğin, oyunun belirli bir yerde oynanacağı ya da yirmi dakikadan fazla oynanmayacağı gibi. Oyunlar oynandığı sırada tasarım hatalarına rastlanıyorsa, oyunu tasarlayan kişiler oyun kurallarını değiştirebilirler.

Tartışma insan haklarıyla çeşitli şekillerde ilişkilendirilebilir. Oyun kuralları ve insan hakları arasındaki benzerlik ve farkları düşünebilirsiniz. İyi belirlenmiş kurallar, tıpkı insan hakları gibi, bazı oyuncuların diğer oyuncular üzerinde kullandığı gücü sınırlandırarak oyunun adil bir şekilde oynanmasını garanti eder. Tıpkı insan haklarının evrensel oluşu gibi, oyun kurallarının da tüm oyuncular için geçerli olması gerekir. Birçok kural, bir hak sunarken beraberinde bir ödevi de zorunlu kılar. Örneğin, bir futbolcunun bir topa vurmaya hakkı vardır, fakat başka bir futbolcuya vurmaya hakkı yoktur. Kurallar ihlal edildiği takdirde bunu cezalar takip edecektir.

Oyunun kurallarını değiştirme kararı süreci, kanunların “gerçek hayat”taki değişme süreciyle kıyaslanabilir. Kanunlar, kararname ya da yasama organı vasıtasıyla mı değişiyor yoksa, referandumla ya da STK'lar ya da başka organlara danışılarak mı?

Önemli gün

10 Ekim
Dünya Zihinsel
Sağlık Günü

Bilgi edinme bölümünde katılımcılar, sporda dışlanma ya da ayrımcılığın o kadar da önemli meseleler olmadığını söyleyebilirler. Bunun sebebi insanların en yatkın oldukları spor dalını seçmeye eğilimli olmalarıdır. Örneğin, uzun boylular basketbolu tercih ederken, daha az enerjik tipler bilardo ya da satranç seçebilir. Fakat ne olursa olsun, yalnızca ümit vaadeden gençler tüm ilgiyi çekiyor ve müsabakalara katılmak üzere önlerine fırsatlar sunuluyor; sırf eğlenmek için spor yapan gençler ise daha az ilgi çekiyor. Bu durumda burada halledilmesi gereken bir mesele olduğu söylenebilir. Bazı spor dalları eldeki kaynakların yetersizliği yüzünden, örneğin, çok pahalı aletlerle yapıldığı ya da antrenörlük masrafları olduğu için dışlanabilir.

Gruptakilere Sokak Sporları (*Street Sports*) projesinden bahsedebilirsiniz. Bu proje Balkanlar'da yaşayan gençlerle, hoşgörü ve insan haklarını geliştirmenin amaçlandığı bir girişimdir (sayfa 392'deki spor ve insan hakları üzerine yazılmış arka plan bilgisine bakın).

Çeşitlemeler

Bu etkinliği grup çalışması becerisini geliştirmek üzere düzenlemek istiyorsanız, bir gruptan işbirliği gerektiren bir oyun, bir başka gruptan rekabete dayalı bir oyun yaratmasını isteyin. Bilgilendirme bölümünde her iki oyunu ne derece eğlenceli oldukları bağlamında kıyaslayabilirsiniz.

İzleme önerileri

Grubunuz, eşitlik meselesinin diğer yönleriyle ilgileniyorsa, sayfa 185'deki "Eşitlik diyarına giden yol" etkinliğini düzenleyebilirsiniz. Bu etkinlik cinsiyet eşitliğiyle ilgili konuları inceler.

Eylem fikirleri

Grup olarak hep beraber bir "spor günü" düzenleyin. Yarattığınız yeni oyunları oynamak üzere diğer kulüplerden gençler davet edin. Grubunuz etkinliğin mümkün olduğunca kapsayıcı olması için çeşitli kararlar almalı.

Ek bilgi

"Herkes için Spor (*Sports for All*)" ırk, sosyal sınıf ya da cinsiyete bakılmaksızın sporun her bireyin sahip olduğu bir insan hakkı olduğu anlamını taşıyan Olimpiyat idealini geliştirmeye çalışan bir harekettir. Bu hareket her yaşta, her iki cinsiyetten ve farklı sosyal ve ekonomik şartlardan gelen insanlar tarafından uygulanan spor etkinliklerini teşvik eder. www.olympic.org/ioc/e/org/sportall